

Colonoscopie

Wat is een colonoscopie?

Bij dit onderzoek wordt de dikke darm van binnen bekeken met een flexibele, bestuurbare slang, de endoscoop.

Bij de colonoscopie bekijkt de MDL-arts via de endoscoop, de dikke darm. Op deze manier kan de arts ontstekingen, poliepen, bloedingen of gezwellen opsporen. Ook kan de arts bepaalde kleine ingrepen uitvoeren. De arts doet dat door de instrumenten via een kanaal in de scoop op te schuiven. Zo kan hij kleine stukjes weefsel wegnemen (biopsie), en poliepen verwijderen. Deze ingrepen zijn niet pijnlijk. Het onderzoek duurt ongeveer 30 tot 40 minuten.

Vorbereiding

Een goede voorbereiding is belangrijk bij een colonoscopie. De dikke darm moet helemaal schoon en leeg zijn. De arts kan het onderzoek dan meestal zonder problemen uitvoeren en de binnenkant van uw darm goed onderzoeken. Er zijn verschillende manieren om te zorgen dat uw darm schoon en leeg is. Verderop in deze folder worden deze methoden kort besproken.

Uw afspraak in MC Zuiderzee

Op de dag van het onderzoek moet u zich een half uur voor aanvang melden bij bureau Opname. Daar hoort u op welke verpleegafdeling u verwacht wordt. Aangezien uw verblijfsduur kort is, zijn er geen mogelijkheden voor bezoek. In verband met de rust van andere patiënten verzoeken wij u om slechts één begeleider mee te nemen.

Op de verpleegafdeling heeft u een opnamegesprek met de verpleegkundige. Uw begeleider mag hierbij aanwezig zijn. De verpleegkundige stelt u een aantal vragen en neemt het verloop van de dag met u door. Vanzelfsprekend kunt u zelf ook vragen stellen. U krijgt een polsbandje met daarop uw naam en geboortedatum. De verpleegkundige licht u verder in over het onderzoek en zal bij u een infuusnaaldje prikken.

Als u na het onderzoek terug bent op de afdeling, krijgt u iets te eten en te drinken. De verpleegkundige observeert of u goed herstelt en bereidt u voor op het vertrek naar huis.

Uw afspraak in MC Emmeloord

In MC Emmeloord vindt het onderzoek plaats op het Scopiecentrum MDL. Wilt u zich een half uur van tevoren melden bij de receptie van MC Emmeloord? U bereikt de receptie via de hoofdingang.

Wijzigingen persoonlijke gegevens

Als er iets in uw persoonlijke gegevens is veranderd (naam, adres, verzekering), wilt u dit dan vóór het onderzoek doorgeven bij het afsprakenbureau?

Afspraak afzeggen

Mocht u een afspraak niet na kunnen komen, wilt u dit dan tenminste 24 uur van tevoren aan ons doorgeven? U kunt ons bereiken via telefoonnummer (0320) 27 12 56.

Vorbereidingen thuis

Om uw dikke darm van binnen goed te kunnen bekijken, moet deze helemaal schoon zijn. U moet hiervoor thuis, de dagen voorafgaand aan het onderzoek, het volgende doen:

- veel drinken
- een vezelbeperkt dieet houden
- laxeermiddelen gebruiken

Het is belangrijk dat u de aanwijzingen voor deze voorbereiding goed opvolgt. Wanneer uw dikke darm niet goed schoon is, kan de colonoscopie niet plaatsvinden. Als dit pas tijdens de colonoscopie blijkt, wordt het onderzoek stopgezet. Het onderzoek moet dan op een andere datum, na een hernieuwde darmreiniging, opnieuw worden gedaan.

Vezelbeperkt dieet

Twee dagen voor het geplande onderzoek, start u met het vezelbeperkt dieet. Dit betekent dat u bepaalde vezelrijke voedingsbestanddelen **niet** mag eten. Het gaat om:

- Volkoren graanproducten, zoals: brood met zaden en volkorenbrood, volkoren en meergranen pasta en zilvervliesrijst.
- Vezelige groenten zoals: asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwtten, peulvruchten, taugé, maïs, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika's en rauwkost.
- Bepaalde fruitsoorten zoals: sinaasappel, grapefruit, mandarijnen, kiwi's, bramen, druiven, aardbeien en gedroogde vruchten
- Noten, pinda's en zaden.

Richtlijnen voor vezelbeperkt dieet

Er zijn veel voedingsbestanddelen die niet vezelrijk zijn en die u dus **wel** mag eten tijdens deze voorbereiding. Wat u wel mag eten:

- Broodmaaltijden zoals: beschuit, wit of licht bruinbrood met margarine of boter. Magere vleeswaren, gekookt ei, hagelslag, chocoladepasta, honing, stroop en jam zonder pitjes.
- Fruit zoals: zacht, rijp fruit of fruitconserven zonder pitjes, vezels of schil. Appelmoes, vruchtenmoes.
- Warme maaltijd zoals: soep met stukjes vlees, vermicelli en/of soepballetjes (géén groenten). Aardappelen, witte rijst, pasta, macaroni licht gebraden mager vlees of vis of kip (zonder vel).
- Gaar gekookte groenten zoals: jonge bietjes, bloemkool, broccoli, worteltjes.
- Desserts: vla, pudding, kwark of yoghurt.

Laxeermiddelen

Het moment waarop u start met de laxeermiddelen, is afhankelijk van het tijdstip waarop de colonoscopie plaatsvindt en van het aan u voorgeschreven darmreinigingsmiddel.

Bisacodyl

Van uw arts heeft u een recept gekregen voor 2 tabletten Bisacodyl en voor een darmreinigingsmiddel Moviprep®. Twee dagen voor het geplande onderzoek neemt u om 22.00 uur de twee tabletten Bisacodyl met een slokje water in. Deze tabletten werken meestal pas na de nacht en hebben een laxerende werking. Als bijwerking kunnen er darmkrampen ontstaan.

Darmreinigingsmiddel

Naast het laxeermiddel, heeft u ook een darmreinigingsmiddel, Moviprep® gekregen. Het is belangrijk dat u de voorgeschreven hoeveelheid vloeistof helemaal opdrinkt. Bij inname van het darmreinigingsmiddel wordt de ontlasting steeds dunner en uiteindelijk een licht gekleurde waterige vloeistof. Als u denkt dat uw darm niet schoon is, neem dan tijdig contact op met de Scopie-afdeling.

De bijsluiter die u van de apotheek heeft ontvangen, mag u ongelezen weggooien. De hierna volgende instructies vervangen de bijsluiter volledig.

Bereiden van de Moviprep

U heeft van de apotheek 2 doorzichtige folies van het laxeermiddel Moviprep ontvangen, die elk twee sachets bevatten, sachet A en sachet B. Elk paar sachets (A en B) moet opgelost worden in één liter water.

Open één doorzichtige folie en neem de sachets A en B eruit. Giet de inhoud van beide sachets in een lege kan en voeg één liter water toe. Roer de oplossing tot de poeder geheel is opgelost. Dit kan 5 minuten duren.

Bij een colonoscopie ingepland vóór 11.00 uur

Let op: Als u een combinatieafspraak heeft voor een maagonderzoek en dikke darm onderzoek, moet u zich houden aan onderstaande voorbereiding. Dit vormt verder geen probleem voor het maagonderzoek.

U heeft op recept twee tabletten Bisacodyl en twee folies Moviprep (een laxermiddel) van de apotheek gekregen. U leest bij 'bereiden van de Moviprep' hoe u deze klaarmaakt.

2 Dagen voor het onderzoek

- 's avonds om **22.00 uur** neemt u 2 tabletten Bisacodyl in.

Dag vóór het onderzoek

- 's ochtends normaal ontbijt
- 's middags lichte lunch: kopje thee of koffie met 2 beschuiten (niet belegd met vleeswaren of kaas)
- Daarna mag u alleen nog **heldere** dranken nemen. Zoals water, koffie zonder melk, thee, bouillon, limonade of appelsap. Hierna niets meer eten.
- Om **13.00 uur** maakt u de eerste folie Moviprep klaar. Probeer de eerste liter vloeistof in anderhalf tot twee uur op te drinken.
- Om uw darmen zo schoon mogelijk te maken, moet u na ieder glas Moviprep nog een glas drinken van één van de heldere dranken die hierboven genoemd zijn. U drinkt dus één liter Moviprep en één liter ander vocht in 2 uur tijd.
- Om **19.00 uur** maakt u de tweede folie Moviprep op dezelfde wijze klaar en drinkt dit op met daarnaast nog één liter heldere drank, zoals hierboven is beschreven.
- **Let op:** U drinkt deze middag vanaf 13.00 uur dus totaal **vier liter** vocht. Deze hoeveelheid is strikt noodzakelijk in verband met het slagen van het onderzoek.

Dag van het onderzoek

- Tot 2 uur voor het onderzoek mag u heldere dranken drinken zoals hierboven is beschreven. U mag verder niet meer eten en niet roken.
- U kunt uw medicatie blijven innemen, tenzij anders met u is afgesproken.

Bij een colonoscopie ingepland vanaf 11.00 uur

Let op: Als u een combinatieafspraak heeft voor een maagonderzoek en dikke darm onderzoek, moet u zich houden aan onderstaande voorbereiding. Dit vormt verder geen probleem voor het maagonderzoek.

U heeft op recept twee tabletten Bisacodyl en twee folies Moviprep, een laxermiddel, van de apotheek gekregen. U leest bij 'bereiden van de Moviprep' hoe u deze klaarmaakt.

2 Dagen voor het onderzoek

- 's avonds om **22.00 uur** neemt u 2 tabletten Bisacodyl in.

Dag vóór het onderzoek

- 's ochtends normaal ontbijt
- 's middags lichte lunch: kopje thee of koffie met 2 beschuiten (niet belegd met vleeswaren of kaas)
- Daarna mag u alleen nog **heldere** dranken nemen. Zoals water, koffie zonder melk, thee, bouillon, limonade of appelsap
- Om **16.00 uur** maakt u de eerste folie Moviprep klaar. Probeer de eerste liter vloeistof in anderhalf tot twee uur op te drinken.
- Om uw darmen zo schoon mogelijk te maken, moet u na ieder glas Moviprep nog een glas drinken van één van de heldere dranken die hierboven genoemd zijn. U drinkt dus één liter Moviprep en één liter ander vocht.
- **Let op:** U drinkt deze middag dus tenminste **twee liter** vocht in 2 uur tijd. Deze hoeveelheid is strikt noodzakelijk in verband met het slagen van het onderzoek.

Dag van het onderzoek

- Maak 's ochtends om **7.30 uur** de tweede folie Moviprep klaar en drink dit op met daarnaast nog één liter heldere drank, zoals hierboven is beschreven.
- **Let op:** U drinkt deze ochtend dus tenminste **twee liter** vocht in 2 uur tijd. Deze hoeveelheid is strikt noodzakelijk in verband met het slagen van het onderzoek
- Tot 2 uur voor het onderzoek mag u alleen heldere dranken drinken zoals

hierboven is beschreven en niks eten.

- U kunt uw medicatie blijven innemen, tenzij anders met u is afgesproken.

Dag van het onderzoek

- Gebruik geen vaseline meer, dit kan schade aan de scoop aanbrengen.
- Neem de dag van het onderzoek thuis een douche of bad.
- Het dragen van nagellak of kunstnagels is niet toegestaan omdat we, via de nagels, een goede doorbloeding moeten kunnen controleren.
- Neem geen waardevolle spullen mee.
- Neem iets te lezen mee.
- Het is verstandig om extra ondergoed mee te nemen.

Het roesje

Het onderzoek wordt standaard onder een roesje gedaan. Ons roesje bestaat uit Midazolam® en Fentanyl. Midazolam® is een slaapmiddel en Fentanyl is een pijnstiller. Het roesje werkt vrijwel direct bij de meeste mensen. Sommige mensen reageren er minder sterk op. Als bijwerking kan het roesje verminderde ademhaling (ademdepressie) en een verlaging van de bloeddruk veroorzaken. Daarom wordt uw zuurstofgehalte en hartslag continu gecontroleerd tijdens het onderzoek. Andere bijwerkingen zijn in lichte mate onder andere slaperigheid, geestelijke verwardheid en lusteloosheid (lethargie). In ernstiger mate zijn de symptomen onder andere een coördinatiestoornis van de spieren (ataxie), verlaagde spierspanning (hypotonie), verlaagde bloeddruk (hypotensie) en ademdepressie.

Na het krijgen van een roesje mag u gedurende 24 uur geen voertuig besturen of gevaarlijke machines bedienen. Het is belangrijk dat u zich naar huis laat brengen. Ook als u met het openbaar vervoer naar huis gaat, moet u begeleiding hebben.

Het onderzoek

De scopie wordt verricht terwijl u op uw linkerzijde ligt. Via de anus wordt de colonoscoop in de endeldarm gebracht. Vervolgens wordt de scoop geleidelijk in de darm opgeschoven. Tijdens het onderzoek kan u gevraagd worden om op uw rug of rechterzijde te gaan liggen.

Om de darm goed te ontplooiën en een goed zicht te krijgen, wordt via de colonoscoop ook lucht ingeblazen. Hierdoor kunnen krampen optreden die soms pijnlijk kunnen zijn. Geef aan als u pijn heeft, dan wacht de arts even. Vaak wordt dan de kramp of pijn minder. Ook kan een gevoel van aandrang optreden, alsof u naar het toilet moet. Geneer u niet om de lucht te laten ontsnappen (wind laten). Het ophouden van de lucht zal de kramp juist doen toenemen.

Meestal wordt de colonoscoop opgevoerd tot aan de dunne darm. Daarna wordt de scoop geleidelijk teruggetrokken, waarbij het slijmvlies zorgvuldig wordt geïnspecteerd. Als de arts het nodig vindt, zal hij tijdens het onderzoek een stukje weefsel wegnemen voor verder onderzoek. Dit is niet pijnlijk, maar kan wel wat bloedverlies veroorzaken.

Poliepen (dat zijn een soort paddestoelvormige vormsels) kunnen ook tijdens het onderzoek verwijderd worden. Ook dit is niet pijnlijk. De weggenomen stukjes worden vervolgens onder de microscoop op het laboratorium onderzocht.

Duur van het onderzoek

Het onderzoek neemt 30 - 40 minuten in beslag. Maar als tijdens het onderzoek poliepen worden verwijderd, kan het wat langer duren.

Na het onderzoek

Na het onderzoek kunt u het beste proberen op het toilet de ingeblazen lucht kwijt te raken. Eventuele pijn en krampen verdwijnen meestal binnen een uur. Het is mogelijk dat u na het onderzoek wat diarree heeft. Daarom raden wij u aan om extra ondergoed mee te nemen. Na het onderzoek kunt u weer gewoon eten en drinken.

Als bij u poliepen zijn verwijderd of biopsieën zijn genomen, kan het zijn dat er de eerste twaalf uur wat bloed bij de ontlasting zit. Mocht dat veel zijn of als het bloeden niet stopt, moet u contact opnemen met de scopiekamer. Buiten kantooruren belt u met de Spoedeisende Hulp.

De uitslag

Vaak bespreekt de arts die het onderzoek heeft verricht meteen de voorlopige uitslag met u. Het onderzoek van weefselstukjes duurt enkele dagen tot een paar weken. De arts die het onderzoek heeft aangevraagd bespreekt met u de resultaten en eventuele behandeling.

Eventuele bij- of nawerkingen

Na het onderzoek is het mogelijk dat u pijnklachten ervaart, meestal als gevolg van krampen door de ingeblazen lucht. Deze klachten nemen snel af als u de lucht laat ontsnappen (winden laten).

Als u een slaapmiddel hebt gehad, kan het zijn dat u wat suffig bent. Dit is na een paar uur weer over.

Over het algemeen is een colonoscopie een veilig onderzoek. Complicaties komen gelukkig zelden voor, maar wij willen u hierover wel informeren. Vooral bij het verwijderen van poliepen kan een nabloeding optreden. Een bloeding kan direct tijdens de behandeling optreden, maar ook tot 14 dagen daarna. Dit stopt meestal spontaan. Bij enkele gevallen moet een nieuwe colonoscopie verricht worden om de bloeding te behandelen. Soms moeten patiënten met een nabloeding opgenomen worden en bloedtransfusie krijgen.

Zeer zeldzaam kan tijdens het onderzoek de darmwand beschadigen. In het ernstige geval ontstaat een scheurtje in de darm (perforatie). De kans hierop is groter als de darm ernstig ontstoken is, als er veel uitstulpingen (divertikels) zijn, als er sprake is van een vernauwing of na het verwijderen van een grote poliep. De belangrijkste klacht die hierbij optreedt is buikpijn en later koorts. Mocht een perforatie optreden, dan volgt doorgaans een ziekenhuisopname en overleg met de chirurg om het scheurtje te overhechten.

Telefoonnummers

De volgende telefoonnummers zijn voor u van belang als u de arts of de scopieafdeling wilt bereiken:

Scopieafdeling

Van maandag tot en met vrijdag van 8.15 - 16.30 uur, tel. (0320) 271 256.

Buiten kantooruren dienstdoende arts assistent Interne Geneeskunde via de receptioniste, tel. (0320) 271 911.

Mocht u thuis nog vragen hebben over het onderzoek, belt u dan met de scopieafdeling.

MC Zuiderzee
Ziekenhuisweg 100
8233 AA Lelystad
(0320) 271 911
www.mczuiderzee.com

MC Emmeloord
Urkerweg 1
8303 BX Emmeloord
(0527) 63 76 37
www.mcemmeloord.com

MC Dronten
Het Zwarte Water 77
8253 PD Dronten
(0320) 271 911
www.mcdronten.com

Polikliniek Urk
Gezondheidscentrum
Het Dok
Vlechttuinen 1
8322 BA Urk